

Procena efikasnosti kompostiranja, koristi kompostiranja za smanjenje niva zagađenja u lokalnoj zajednici, očekivani dugoročni uticaj na životnu sredinu u Borskom okrugu kao i ukupni efekat implementacije projekta „Očuvanje i poboljšanje životne sredine u prekograničnom regionu kroz kompostiranje biorazgradivog otpada“.

Rezime

Procena efikasnosti kompostiranja, koristi kompostiranja za smanjenje niva zagađenja u lokalnoj zajednici, očekivani dugoročni uticaj na životnu sredinu u Borskom okrugu kao i ukupni efekat implementacije projekta je sprovedeno u okviru projekta „Očuvanje i poboljšanje životne sredine u prekograničnom regionu kroz kompostiranje biorazgradivog otpada“ koji se finansira od strane Evropske unije u okviru Interreg IPA programa prekogranične saradnje Bugarska-Srbija.

Istraživanje je obuhvatilo 101 predstavnika ciljnih grupa u Borskom okrugu i sprovedeno je tokom novembra i decembra 2017 godine.

Opštine iz Borskog okruga su uključene u sistem regionalnog rešavanja problema upravljanja otpadom u okviru regionalne deponije „Halovo 2“, koja se nalazi u Zaječaru. Za ove potrebe urađen je i Regionalni plan upravljanja otpadom za grad Zaječar i opštine Boljevac, Bor, Kladovo, Majdanpek, Negotin, i Knjaževac /u nastavku: RPUO).

U okviru RPUO-om je predložen sistem upravljanja otpadom koji podrazumeva sistem sakupljanja otpada u dve posude (posuda za reciklabilni otpad i posuda za ostali mešani otpad) i da se u posudi za reciklabilni otpad sakupljaju reciklabilne sirovine, a u posudi za ostali mešani otpad će se sakupljati ostali otpad koji će se upućivati na tretman biološke stabilizacije. Ovim će se direktno uticati na smanjenje količina biorazgradivog otpada koji će se odlagati na deponiju. U postrojenju za biološku stabilizaciju će se otpad sakupljen u posudi za ostali mešani otpad stabilizovati radi smanjenja organskog sadržaja u otpadu u cilju ispunjenja uslova EU direktive o deponijama. Frakcija nastala ovim tretmanom predstavlja stabilizovani otpad koji će se odlagati na deponiju.

Pored ovog predloženog sistema, značajno je i smanjenje količina ostalog mešanog otpada na mestu nastanka, kako bi se smanjili troškovi prikupljanja i transporta otpada. Pored toga, na ovaj način bi se proizvodio i kompost koji bi domaćinstva mogla da koriste za sopstvene potrebe.

U okviru realizacije navedenog projekta sproveden je niz promotivnih i informativnih aktivnosti u cilju podizanja javne svesti građana za pravilno upravljanje otpadom i smanjenje generisane količine otpada na mestu nastanka. Takođe kroz projekat je nabavljena i oprema za kompostiranje (30 kompostera i jedna mobilna sečka), koji su dati na korišćenje ciljnim grupama projekta.

Ključni zaključci istraživanja su:

- Skoro 60% ispitanika nije učestvovalo u projektnim aktivnostima, a svega 8 ispitanika je korisnik opreme nabavljene kroz Projekat, tako da rezultate smatramo reprezentativnim (nije dominantan uticaj korisnika projekta na dobijene rezultate).
- Preko 90% smatra da je otpad veliki ili veoma veliki problem u njihovoj opštini, što predstavlja povećanje od oko 10% u odnosu na istraživanje sprovedeno na početku realizacije Projekta. Ovo nam ukazuje da je Projekat uspeo da unapredi svest stanovništva o pitanjima otpada.

- U odnosu na početno istraživanje uočava se značajno povećanje (za skoro 30%) onih koji znaju šta je kompostiranje i za oko 25% onih koji sada znaju da kompostiranje može da se vrši u domaćinstvu.
- Od ukupne količine otpada koja se generiše u anketiranim domaćinstvima/poslovnim subjektima, prema mišljenju anketiranih oko 54% čini otpad koji se može kompostirati. Ovaj podatak je sada još približniji podacima iz RPUO.
- Na značajan novo svesti pokazuje i podatak da skoro 80% ispitanika smatra da se zahvaljujući kompostiranju smanjuje količina generisanog i deponovanog otpada, zatim da oko 83% smatra da kompostiranje pomaže zaštititi životne sredine i prirodnih resursa i da oko 92% smatra da kompost iz domaćinstava pomaže zaštititi životne sredine i prirodnih resursa.
- Velika pažnja u okviru Projekta je posvećena promociji i informisanju lokalnog stanovništva, jer 78% je upoznato da je u njihovoj opštini realizovan Projekat.
- Veoma je pozitivna činjenica da je oko 75% ispitanika nešto promenilo u svom pristupu upravljanju otpadom u poslednjih 12 meseci.
- Ohrabrujući je podatak, da je kod većine ispitanika koji su počeli sa kompostiranjem ostvaren dobar rezultat i da su oni zadovoljni.
- Ispitanici su sada svesniji ozbiljnosti sa kojom mora da se pristupi kompostiranju, pa je tako smanjen broj onih kojima bi najviše odgovaralo da to sami rade, a povećan broj onih koji misle da je najbolje rešenje da specijalizovana firma prikuplja biorazgradivi otpad i da ga potom kompostira.
- Ispitanici su sada upućeniji u pogledu troškova opreme za kompostiranje. U odnosu na istraživanje sprovedeno na početku projekta uočava se smanjenje onih koji smatraju da oprema košta više, a povećanje onih koji smatraju da oprema košta manje.
- Ohrabrujući je podatak da bi oko 68% anketiranih verovatno počeo sa kompostiranjem ili sigurno počeo sa kompostiranjem ukoliko bi dobili opremu za kompostiranje.
- Ispitanici su sada svesniji činjenice da biorazgradivi otpad čini značajan udeo u komunalnom otpadu koji se preuzima od strane lokalnog komunalnog preduzeća i dalje deponuje, tako da je sada glavni razlog za započinjanje kompostiranja situacija u kojoj bi se usluga odvoženja komunalnog otpada naplaćivala po količini.

DECEMBAR 2017

Ova publikacija je napravljena uz pomoć sredstava Evropske unije kroz Interreg- IPA Program prekogranične saradnje Bugarska-Srbija pod brojem CCI No 2014TC1615CB007. Jedinstveno odgovorno lice za sadržaj ove publikacije je Opština Kladovo i ni na koji način ne može biti tumačena kao stav Evropske unije ili Upravljačkog tela programa.
